גמ' ג) נעיל נב: ב) נקמן עה: ג) [ל"ל דתניא] ד) (תוס' פסו) [תוספתא פ"ו לקמן עד: נב:] ה) ממועה י, ו) מה נג: רש"י ז) עי' מהכ"ס מ"ש כאן בדברי רש"י ח) רש"ל

הגהות הב"ח

(ה) גמ' דתנן עוכג בשניל כש"ל ומיהות גיד הנשה ממחק:

(ג) תום' ד"ה ה"ד ו"ל ואי לאו דוקא מרי למיכל נמי כש"ל ומיהות אימורי אמרינן ממחק:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' אי לר' יהודה איסור יוצא איכא איסור וכו' נ"ב נ"ל מרווייהו ניחנהו לעיכל מיסור מלב לר"י מלב לאיסור דם מיכל וכדתנן לקמן דף ע"ד ע"ב קוליעו ומוליך את המיו ויעוס"ה בגמרא פ"ו כדאמרן וכה שדקדק רש"י בד"ה ואי לר' יהודה וכו' איסור מלב ליכל עכ"ל והוק ולכה רש"י שפכה מליכל להלכתא כר' יוחנן שם ע"ד ע"ב דלמ המתיר בחלבו מוסר בדמו:

הגהות

גמ' לא יועיל לו לטהרו. כש"ל:

(יעב"ן)

כל מכח לא אמרי' דשרי. נ"ב ושרי כש"ל בוי"ו:

(יעב"ן)

רש"י ד"ה לאו. של אבוהי. כש"ל:

(יעב"ן)

תום' ד"ה אלמא. שראוי להיות מותר. נ"ב נ"ל מתקיים ש"מ:

(יעב"ן)

תורה אור

גמ' א] וְכָל בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי פָרְסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ:

(דברים יד, ו)

רש"י ב] לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בָּרָע אוֹ רָע בָּטוֹב וְאִם הָמֵר יָמִיר בְּהֵמָה בְּבְהֵמָה וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ:

(ויקרא כז, י)

פניני רש"י

לדברי האומר חרשיין לזרע האב. מגניח הוא בלומו ופת בנו (לקמן דף עה:) דלמאר נוהג בזכרים: (לקמן עה:)

אין לו תקנה. ...שהסימן הסני שמוט ועומד הוא שאין שחיטה נוהגת בו... והאי קיימא במרא לא מלערוף לקמא שאין לך שהייה גדולה מזו שהרעיון שמוט משהוא:

(לקמן עה:)

זה הכלל. מלמדנו היא: **דבר שאינו גופה.** מלא מן העובר ומלא במכוה מובר: **לאתויי מאי.** לי מובך מן העובר מנא ליה מלא לאו לאתויי כה"ג דלמאר מיעוט העובר בפנים ובזנו יצא ממובך: **לאתויי קלוט.** לפי' המלא שלא במעי פרה: **הוציא עובר.** של שלמים שיצא בשחיטה שלמו בעזרה: **מחו.** להיות לו מומה העזרה מפיקה להמילו בשחיטה שמוס: **ותבעי לך קדשים קלים בירושלים** [ג]כגון עובר שלמים שהוציא את ידו בירוסלים והחזירה והכניסוה לעזרה ושחטוה ותבעי לך מליבה דמ"ד יש לידה לאכזרים ולא מהניא מזרה מי מהניא ליה מומה לגא ליהוי בשר בשדה להא מומה העיר הויא מפיקה לקדשים קלים ולידה לאוקמא בשוחט שלמים בירוסלים והוציא העובר את ידו למון דמ"ד לף הבהמה לסוסה משוס שוחט קדשים במוך: **אמו הוא.** ולא מומה: **מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני.** גרסינן והכי מיבעי ליה סימן לשון כשנשחטה בעוד שבר זה בשוסה היה בא להתיר לף בשכילה ומשיבה אין מפיקה סימן שני בא על שבר זה אלא לטהרו מידי נבלה כלשמען לעיל וסכ"ל מגע טרפה שחוטה מי מלטרף סימן לשון שבא לו לטהר ולשמיר עם זה שמיו בא אלא לטהר לשועלי מיבא לטהר הוחיל ושניהם שוין בכך: **או דלמא.** כיון דיש מיוק ביניהם לא מלטרף לשון שהוא נשחט לשני שבר מידי נבלה ואין כאן שחיטה שלמה לטהרו: **אם מצטרף סימן ראשון לשני לחתיר באבילה.** כל העובר והבהמה ולא שמרינן שחיטה מלוקה היא ואין שחיטה לא זו ולא זו לא מועיל לשבר לטהרו מידי נבלה: **מהו לחוש לזרעו.** של עובר זה שהוציא ידו ונשחטה שמו והוליאוהו מי וגדל ובא על הבהמה והוליד מהו שיאסר שבר לטהרו כיוון דו העולד ממנו: **אפי' בן פקועה דעלמא.** שלא הוציא את ידו ולא והוליד נמי מסור כל הולד: **דאמר רב משרשיא לדברי האומר חרשיין לזרע האב.** מנניח הוא בלומו ופת בנו (לקמן עה:): **אין לו תקנה.** שמלד שבין טעון שחיטה כלשנן (שם לף עד.) וכש"ל שחיטה שמו מטהרתו ומלד שמו טעון שחיטה וסימניו אינן סימנין להא פליגי כשמוטין שמו ואי נמי ה"ל כר סימן מ' ובהמה לריכה רוב שיס: **אבן פקועה דבוותיה.** לשין [הולד] טעון שחיטה שלא משוס שד שבר והשוה שבר שלא מיסמרי בשחיטה שלמו שחיטה היא מ)[ומשר ליה שמי שבר ושרי]: **מבלבל זרעיה.** ומיסבר כל הולד משוס שומו שבר ומליבא שנניא קבעי לה: **לאו מבח חלב ודם.** של שבוה קשמי שלף שמלב והלם הולדו: **תרי איסורי אמרינן.** לשרי שבל שלב ודם ויולא לא: **ולמאן.** לילא מלמא: **אי לר"מ.** לשמר לילסור שלב נוהג בשליל בלשנן: **איסור חלב ודם איכא איסור יוצא ליכא.** להא לר"מ שפי' שם שבפנים טעון שחיטה בלשנני מפיניתן (שם) ומשא בה בן שעשה שי טעון שחיטה בלכך ס"ל בשבר בהמה: **ואי בר' יהודה.** בר פלוגתיה לשמר שין טעון שחיטה שה שבפנים ולילא לילסור יולא שמין לו היתר לילסור שלב ליכא: **נוהג בשליל.** גיד הנשה ושלבו של שליל לסור: **אלא.** הא לא קמיבעיא ליה בבל שבא בא לשמרין בלילסבר משוס שבל שבא שבא בשר בהמה שלבה שהו בשלילה והייו לזרעו בשמין שמין שלב בא עד שלמלד: **בבהמה בבהמה.** שדיא בהמה בריסא שלבהמה בפיפה ולרוס שבי בהמה בשמלמת בבהמה שלבלו: **אלא מעתה.** הוחיל ושליל קרוי בהמה: **ימירו.** לס בניא בהמת מוליו שלל בהמת קדשים מעוברת ושמר הרי זו שמורת עובר של זו שהא שמורה להא גבי שמורה בהמה בהמה בתיב (ויקרא כז)[ב] ושם שמר ימיר בהמה בבהמה: **אין ממירין.** לשומר לס שמיר לין שומר לבל שמירין דשמורה דיעבד הוא בלשמען בשמעתא קמייתא לפרקא קמא (לעיל ב.): **לא אברין בעוברין.** שבר בהמת מוליו זו שמורה שתא בהמת קדשים זו: **ולא עוברין באברין.** עובר בהמת מוליו זו שמורה ברגלה של בהמת קדשים זו: **ולא עובר ואבר בשלמים.** לשמא לשו שבשר בהמה שלבשו שבמעיה שוחר שבאבילה. לשומר העובר שוחר ומה שבחלב לשומר בבהמה לרבות את הולד ומה שבחלב בבהמה לרבות את הולד ומה שנחלב ממנו בלא לן דבתיב בל בהמה מפרסת פרסה לשומר בבהמה שאנו דורשין בהמה בבהמה ולמה אנו דורשין בהמה בבהמה שאנו דורשין חלה וסוף וכל בהמה מעלת גרה בבהמה וזהו שאמרנו בהמה בבהמה: **אלא מעתה ימירו בו** לשומר השוחה דקרית להו בהמה האבר ועובר שבחלב ממנו ימירו בו דבתיב אם המר ימיר בהמה בבהמה אלמה תנן אין ממירין לא אברין לא אברין דבהמה קדשים בעוברין דחולין ולא עוברין דקדשים באברין דבהמה חולין ולא אברין ועוברין בשלמים ולא שלמים באברין ועוברין. לשומר אם היתה בהמת קדשים מעוברת ונחלב מן העובר שבמעיה ורצה להמיר אותו עובר חסר העובר והאבר שנחלב ממנו בשלימין עוברין דחולין אין יכול להמיר ולא עוברין שלימים דקדשים בעובר חסר ובמה שנחלב ממנו לפי שאין חשוב בהמה על הכל: אלא אמר קרא כל בבהמה לרבות את הולד. לשומר לא תימא בהמה בבהמה דאינו חשוב בהמה האבר ועובר אלא אימא כל בבהמה לרבות את הולד והכי קא דרשינן כל בבהמה תאכלו: אי הכי אפי' חוחך מן השחול. לשומר אפי' חוחך מן השחול ומן הכליות של בהמה ו)הוא ובהמה מותר בכבילה אלמה תנן מן השחול ומן הכליות אסור באכילה לשומר בבהמה ז)והשחול והכליות הכל אסור באכילה: אלא מעתה השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה תישתרי. השתא דאמרת כל בבהמה תאכלו מצא בה דמות יונה תישתרי:

ו) נרשם בש"ל בל בהמה עמה מהא מותר בלכילה. ז) לינו מוכן דשם נשנוד דגם הבהמה לשוכה מפום מרפה לרני בניקב מ"ש מקבה כאן מ"ש לשילו מוחך וכו' הא בגמ"ש לשוכ מפום מרפה וכ"ש.

מסכת זבים

פרק ד' המשך משנה ז'

הָיָה רוֹכֵב עַל גַּבֵּי בְהֵמָה וְאַרְבַּע טְלִיּוֹת תַּחַת אַרְבַּע רַגְלֵי בְהֵמָה, טְהוֹרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהֵיא יְכוֹלָה לַעֲמֹד עַל שָׁלֹשָׁה. הָיְתָה טְלִית אַחַת תַּחַת שְׁנֵי יָדַיִם, תַּחַת שְׁנֵי רַגְלַיִם, תַּחַת יָד וָרֶגֶל, טְמֵאָה.

עין משפט נר מצוה

יא א מיי' פ"ג מהלכות מאכלות אסורות הל' ט:

יב ב מיי' פ"ב מהלכות מחלוקת הל' יב סמג לאוין קלו טוש"ע י"ד סי' יד סעיף ה:

יג ג מיי' פ"ל מהלכות תמורה הלכה טו:

יד ד מיי' פ"ל מהלכות מאכלות אסורות הל' ז סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סי' יג סעיף ה:

רבינו גרשום

זה הכלל דבר שגופו אסור כלומר כתחלה תנן חוחך מן העובר שבמעיה מותר באכילה כל האבר והעובר למה לי למיתני שאינה גופה מותר לאו לאייתויי כי האי גוונא דכה"ג [דיצא מחותך] ותקני מותר: ותיבעי לך קדשים קלים בירושלים כלומר פרה של שלמים שמקשה לילד שהוציא עובר את ידו אם האבר מותר אם לאו: מי מצטרף סימן שני לסימן ראשון ודמי כמי שהוציא לאחר שחיטה ואעפ"כ שאין מותר באכילה טהור מידי נבלה דשחיטת אמו מטהרתו אי לאו: ק"ו אם הועיל לו סימן שני לסימן ראשון לכלומר בלא יוצא שחיטת אמו מטהרתו באכילה לרבנן כדתזינן במתניתין לא יועיל לו לטהרה מידי נבלה ביצא: מהו לחוש לזרעו. כלומר הוציא עובר את ידו והחזיר ושחט אמו דאמרינן אבר עצמו אסור והוציאוהו חי והוליד בהמה אחרת מהו לחוש לזרעו דכמה שאברו של אסור משום יוצא כך אברו של זרעו יהא אסור אם הימין הימין ואם השמאל השמאל. דאמר רב משרשיא לדברי האומר חרשיין לזרע האב כו' חגניה הוא דסבירא ליה דחרשיין לזרע האב בפרק אותו ואת בנו: בן פקועה הבא על הבהמה. כלומר דבן פקועה ניתר בשחיטת אמו אפי' גדול וסימנין שלו קנה וגרגרת אין חשובין סימנין אלא כבשר הן חשובין וולד שלו מצד אמו צריך שחיטה דאמו בהמה מעלייתא היא והוא אין לו סימנין לשחוט לפיכך אין לו תקנה לולד. לא צריכא דאזל אבן פקועה דכוותיה כלומר והוליד ולד דהוא יש לו תקנה דאין צריך שחיטה לא מצד האם ולא מצד האב: מאי אבר אבר מוליד. כלומר מי אמרינן